Az EU által **2026. augusztus 12**-től hatályba lépő új (EU) 2025/40 **Csomagolási és Csomagolási Hulladék Szabályzat (PPWR)** révén a vállalkozásoknak minden iparágban fel kell készülniük a csomagolási szabványok és gyakorlatok jelentős változásaira. Ennek kapcsán szakcikkem harmadik részében konkrét csomagolóanyag esetében szeretném ennek a jelentőségét bemutatni.

Műszaki megfelelőség: PFAS-korlátozások és újrahasznosíthatósági teljesítmény

A PPWR által támasztott legsürgetőbb műszaki kihívások közé tartozik a káros anyagok, különösen a per- és polifluor-alkil-anyagok (PFAS) korlátozása, amelyeket gyakran „örökké tartó vegyszereknek" neveznek. 2026. augusztus 12-től tilos lesz az olyan élelmiszerrel érintkező csomagolás, amely ezeket a vegyszereket zsír- vagy nedvességállóság céljából használja, ha azok meghaladják a szigorú koncentrációs határértékeket. Ez szükségessé teszi az áttérést a vizes, növényi alapú vagy ásványi diszperziós bevonatok felé, amelyek hasonló záró tulajdonságokat biztosítanak a fluorozott vegyületekkel járó környezeti és egészségügyi kockázatok nélkül.

PFAS-összetevő	Megengedett maximális koncentráció
Bármely egyedi PFAS (célzott)	25 ppm
A célzott PFAS-ok összege	250 ppm
Összes szerves fluor (indikátor)	50 ppm
Nehézfémek (Pb, Cd, Hg, Cr VI)	$\Sigma \leq$

Ezzel párhuzamosan a PPWR bevezet egy, az A-tól E-ig terjedő fokozatokon alapuló, lépcsőzetes értékelési rendszert az újrahasznosíthatóságra vonatkozóan. Az osztályozás alapját a csomagolási egység tömegarányos újrahasznosíthatósága, valamint az ipari válogató- és újrahasznosító infrastruktúrával való kompatibilitása képezi. A piacról 2030-ig kitiltják azokat a csomagolásokat, amelyek nem érik el a C fokozatot – vagyis a legalább 70%-os újrahasznosíthatósági szintet.

Újrahasznosíthatósági besorolás	Piaci státusz 2030 után
„A" besorolás	Teljes körűen engedélyezett; legalacsonyabb EPR-díjak.
„B" besorolás	Teljes körűen engedélyezett.
„C" besorolás	Engedélyezett a 2038-as kivezetésig.
„D" besorolás	2030-tól tilos.

Ez a teljesítményalapú modell hátrányosan értékeli a nehezen szétválasztható, többféle anyagból álló laminátumokat – például a PET, alumínium és PE hagyományos kombinációit. Ennek következtében az iparág az egynemű anyagú (monomateriális) szerkezetek – például a 100%-ban polietilénből (PE) vagy polipropilénből (PP) készült tasakok – irányába mozdul el, mivel ezek könnyen feldolgozhatók a meglévő poliolefin-újrahasznosítási folyamatokban.

A rugalmas csomagolási formátumok stratégiai előnye

Az álló tasak (SUP) kedvelt csomagolási formátummá vált kiváló termék-csomagolás aránya és eleve magas fokú anyaghatékonysága révén. Mivel a PPWR (Csomagolási és csomagolási hulladékról szóló rendelet) kiemelt figyelmet fordít az anyagfelhasználás minimalizálására (21. cikk) és az üres terek csökkentésére (24. cikk), a tasakok rugalmas jellege természetes előnyt biztosít az olyan merev alternatívákkal szemben, mint az üvegedények vagy a HDPE-kannák.

Az életciklus-elemzések (LCA) következetesen azt mutatják, hogy az álló tasakok környezeti terhelése számos mutató – köztük a fosszilis tüzelőanyag-felhasználás, a vízfogyasztás és az üvegházhatású gázok (ÜHG) kibocsátása – tekintetében is alacsonyabb. Mivel a tasakok könnyűek, és üres állapotban laposra hajtva szállíthatók, logisztikai szempontból lényegesen helytakarékosabbak: kevesebb teherautó-szállítmányt igényelnek, ezáltal csökkentik az ellátási lánc teljes szén-dioxid-lábnyomát.

Környezetvédelmi mutató	Az álló tasak előnye a merev HDPE-vel szemben
Műanyag-megtakarítás (tömeg)	Akár 80%
Üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkenése	62% – 70%
Fosszilis tüzelőanyag-felhasználás csökkenése	61%
Vízfelhasználás csökkenése	76%
Szállítási helykihasználás	7-szer hatékonyabb

A környezetvédelmi szempontokon túl az álló tasakok kiváló funkcionális előnyöket is kínálnak a modern fogyasztók számára; ilyen például az újrazárhatóság (cipzáras vagy tépőzáras megoldásokkal), amely meghosszabbítja a termék eltarthatóságát és csökkenti az élelmiszer-pazarlást – ami az európai zöld megállapodás (European Green Deal) egyik kiemelt célkitűzése.

A 2026 augusztusáig vezető út azonnali, strukturált cselekvést igényel. A márkáknak a reaktív hozzáállásról stratégiaira kell áttérniük, a PPWR-t innovációs katalizátorként, nem pedig pusztán jogi kötelezettségként kezelve.

1. Portfólió-audit és hiányelemzés: Végezzen átfogó felülvizsgálatot az összes csomagolási cikkszámon a nem megfelelő formátumok, például a PFAS-t tartalmazó vagy túlzott üres helyet tartalmazók azonosítása érdekében.

2. Anyaghelyettesítés: Kezdje meg az átállást a többanyagú laminátumokról az egyanyagú megoldásokra (PE vagy PP) a magas újrahasznosíthatósági fokozatok biztosítása és a jövőbeni EPR-díjak minimalizálása érdekében.

3. Biztonságos ellátási láncok: Kössön hosszú távú megállapodásokat azokkal a feldolgozókkal, akik garantálni tudják a kiváló minőségű PCR-anyagok elérhetőségét, mivel a 2030-as célok közeledtével „keresleti sokk” várható.

4. Digitalizációra optimalizált tervezés: Foglaljon helyet az összes csomagolási grafikán a kötelező harmonizált címkék és a digitális termékútlevélhez szükséges QR-kódok számára.

Az európai csomagolóipar jelenleg a modern ipari korszak legjelentősebb, szabályozási változásokkal járó átalakulásán megy keresztül. A már bevált 94/62/EK irányelvről a szigorúan kötelező érvényű, hivatalosan (EU) 2025/40 rendeletként megjelölt, csomagolásról és csomagolási hulladékról szóló rendeletre (PPWR) való áttérés a körforgásos gazdaság alapvető szerkezeti átalakítását jelenti. Ez a változás nem csupán környezetpolitikai módosítás, hanem a piacra jutás előfeltétele is: konkrét, újrahasznosíthatóságot szem előtt tartó tervezési kritériumokat ír elő, kötelező határértékeket határoz meg a fogyasztás utáni újrahasznosított (PCR) anyagok arányára vonatkozóan, valamint olyan digitális nyomonkövethetőségi követelményeket vezet be, amelyek átformálják a globális ellátási láncokat. A rugalmas csomagolásokat – különösen a rendkívül hatékony, önmagában megálló tasak (SUP) formátumot – alkalmazó szervezetek számára szűkös az alkalmazkodási időszak, mivel az általános alkalmazási dátumot 2026. augusztus 12-ében határozták meg. Az új környezetben való sikerhez elengedhetetlen az anyagtudomány és a jogi kötelezettségek alapos ismerete.

Nézzük is meg mit is takar a PFA-anyagokra vonatkozó korlátozások érvényesítése az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő csomagolásban és a készletek kimerülése.

Jogi rendelkezések:

A 3. cikk (1) bekezdésének 13. pontja a következőképpen határozza meg az „előállító” fogalmát: az „a természetes vagy jogi személy”, aki vagy amely „csomagolást vagy csomagolt terméket a saját neve vagy védjegye alatt terveztet vagy gyártat – függetlenül attól, hogy a csomagoláson vagy a csomagolt terméken bármely egyéb védjegy is látható-e –, (…)”.

A 3. cikk (1) bekezdésének 10. pontja szerint a „forgalomba hozatal” „a csomagolás – akár üresen, akár termékkel együtt – első alkalommal történő forgalmazása az uniós piacon”. A 3. cikk (1) bekezdésének 11. pontja a következőképpen határozza meg a „tagállam területén történő forgalmazás” fogalmát: „a tagállam területén valamely csomagolás – akár üresen, akár termékkel együtt – (…) rendelkezésre bocsátása értékesítés, fogyasztás vagy használat céljára, akár ellenérték fejében, akár ingyenesen”.

Az 5. cikk (5) bekezdése kimondja: ***„2026. augusztus 12-től nem hozható forgalomba élelmiszerrel érintkező olyan csomagolás, amely a következő határértékekkel egyenlő vagy azokat meghaladó koncentrációban per- és polifluorozott alkil anyagokat (PFA-anyagok) tartalmaz, amennyiben az ilyen koncentrációban PFA-anyagokat tartalmazó csomagolás forgalomba hozatala más uniós jogi aktus alapján nem tilos****:*

a 25 ppb bármely PFA-anyag esetében, a PFA-anyagok célzott elemzésével mérve (a polimer) PFA-anyagok nem számítanak bele az értékbe);

b) 250 ppb a PFA-anyagok összege esetében, a PFA-anyagok összegének célzott elemzésével mérve, adott esetben a prekurzorok előzetes lebomlásával (a polimer PFA-anyagok nem számítanak bele az értékbe); valamint

c) 50 ppm PFA-anyagok esetében (beleértve a polimer PFA-anyagokat is); ha az összes fluortartalom meghaladja az 50 mg/kg értéket, az 1907/2006/EK rendelet 3. cikkének 9., 11., illetve 13. pontjában meghatározott gyártónak, importőrnek, illetve továbbfelhasználónak kérésre igazolást kell szolgáltatnia az e rendelet 3. cikke (1) bekezdésének 13., illetve 17. pontjában meghatározott előállító, illetve importőr számára a vagy PFA-anyagok, vagy nem PFA-anyagok tartalmaként mért fluormennyiségről annak érdekében, hogy az utóbbiak elkészítsék az e rendelet VII. mellékletében említett műszaki dokumentációt.”

Az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő csomagolás olyan csomagolás, amelyet arra szántak, hogy érintkezésbe kerüljön élelmiszerekkel, vagy amely már érintkezésbe került élelmiszerekkel, és amelyet erre a célra szántak, az élelmiszerekre vonatkozó uniós jogszabályok hatálya szerint.

A piacfelügyeleti szabályokról szóló (EU) 2019/1020 rendelet alapján a csomagolásról és a csomagolási hulladékról szóló rendeletben említett felügyeleti hatóságok illetékesek a PFA-anyagok határértékeinek való megfelelés ellenőrzése tekintetében.

Számos protokoll és módszertan létezik a PFA-anyagok különböző mátrixokban való jelenlétének vizsgálatára, de uniós szinten nincs harmonizált módszertan az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő csomagolásban található PFA-anyagokra vonatkozóan. Ebben az összefüggésben a következő, a legkorszerűbb analitikai kapacitásokon és a vonatkozó mátrixok

PFA-vizsgálatának metaelemzésén alapuló fokozatos megközelítés ajánlott a PFA-határértékeknek az alkalmazásuk kezdőnapjától, azaz 2026. augusztus 12-től történő betartatásához:

1. A fluor összmennyiségének (TF) számszerűsítése (1. lépés): Ha a TF értéke 50 mg/kg alatt van ([1]), a minta megfelelőnek tekinthető.
2. Ha a TF meghaladja az 50 mg/kg-ot, az olyan módszerek, mint a pirolízis-GC/MS használhatók annak megerősítésére, hogy a fluor szerves (PFA-anyagok) vagy szervetlen a 2. lépésben. Ha a szerves fluor mennyisége 50 mg/kg alatt van, a minta megfelelőnek tekinthető.
3. A 25 µg/kg ([2]) és 250 µg/kg koncentrációs határértéknek való megfelelés ellenőrzéséhez 3. lépésben ajánlott a TOP (összes oxidálható prekurzor) közvetlen elemzése.

[1]() mg/kg = ppm.

[2]() µg/kg = ppb.

A jelenleg a Bizottság rendelkezésére álló bizonyítékok alapján az 1. vizsgálatnak megfelelő valamennyi minta megfelel a 2. és 3. vizsgálatnak is.

Ez nem érinti az (EU) 2017/625 rendeletnek az élelmiszerekkel rendeltetésszerűen érintkezésbe kerülő anyagokra és tárgyakra vonatkozó szabályoknak – többek között a csomagolásról és a csomagolási hulladékról szóló rendelet 5. cikkének (5) bekezdésében megállapított szabályoknak – való megfelelés ellenőrzése céljából végzett ellenőrzésekre való alkalmazását.

Ami a 2026. augusztus 12. előtt előállított, PFA-anyagokat tartalmazó csomagolásokat illeti, a csomagolásról és a csomagolási hulladékról szóló rendelet nem ír elő átmeneti időszakot a készletek kimerülésére vonatkozóan. Ezért a 2026. augusztus 12. után forgalomba hozott, élelmiszerrel érintkező csomagolásoknak meg kell felelniük az e rendeletben meghatározott PFA-határértékeknek, míg a **2026. augusztus 12. előtt forgalomba hozott csomagolások továbbra is forgalomban maradhatnak, és azokat nem kell kivonni a piacról.** Az újrafeldolgozott anyagot tartalmazó csomagolás tekintetében nincsenek kivételek.

Általában véve az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő fogyasztói és gyűjtőcsomagolásokat töltéskor hozzák forgalomba, amennyiben a végső feldolgozási lépések, például a lezárási folyamatok befolyásolhatják a csomagolás megfelelőségét, míg a szállítási és eladáshelyi csomagolást üresen hozzák forgalomba.

A termékekre vonatkozó uniós szabályok végrehajtásáról szóló jogszabályokkal összhangban forgalomba hozatalra akkor kerül sor, ha a felek „*tulajdonjog, a tulajdonjogból fakadó egyéb jog vagy birtoklás átruházására*” vonatkozó ajánlatot tesznek vagy megállapodást kötnek. Ez történhet „*fizetés ellenében vagy ingyenesen*”, amint a termék előállítási szakasza befejeződött. Következésképpen az előállító a jogszerű birtoklás puszta átruházásával forgalomba hozhatja az üres vagy megtöltött, élelmiszerrel érintkező csomagolást. Importált csomagolás vagy csomagolt termékek esetében a vonatkozó időbélyegző a vámeljárás végén történő „szabad forgalomba bocsátás”.

A továbbiakban szeretném ismertetni az Importőr fogalmát a „Fióktelep” státusz tekintetében, illetve, hogy neki miylen feladatai vannak 2026. 08.12-től.

Jogi rendelkezések:

A 3. cikk (1) bekezdésének 17. pontja a következőképpen határozza meg az „*importőr*” fogalmát: „*az Unióban letelepedett bármely természetes vagy jogi személy, aki vagy amely harmadik országból származó csomagolást hoz forgalomba*”.

Az importőr fogalommeghatározása az „*importőr*” fogalmának az (EU) 2019/1020 rendelet 3. cikkének 9. pontjában szereplő meghatározásán alapul, és azt a foglalt általános értelmező iránymutatással összhangban kell értelmezni. E meghatározásból az következik, hogy két együttes feltételnek kell teljesülnie: a) letelepedés az EU-ban, és b) az EU-n kívülről származó csomagolás vagy csomagolt termékek forgalomba hozatala.

A „letelepedés” fogalmát valamely tagállamban bejegyzett címmel való rendelkezésként kell értelmezni a végrehajtási és piacfelügyeleti joghatóság biztosítása, valamint annak garantálása érdekében, hogy az Unión belül legyen a megfelelésért, a nyomonkövethetőségért és a korrekciós intézkedésekért felelős fél.

A legtöbb esetben a fióktelep nem önálló jogi személy, és mivel csak az anyavállalat identitása alatt működik, nem vállal önállóan jogokat vagy kötelezettségeket. A fióktelep által kötött szerződések tehát jogilag kötelezőek az anyavállalatra nézve.

Az uniós és a nemzeti adójogszabályok értelmében a fióktelepeket adózási szempontból jellemzően állandó telephelyként kezelik. Az adókötelezettségek megléte és az adónyilvántartás azonban nem biztosít külön jogi személyiséget, és nem változtatja meg a fióktelepek jogállását a szabályozásnak való megfelelés szempontjából. Az EUB több ítélete is megerősíti, hogy az állandó telephely nem egyenértékű a cégbejegyzéssel.

Mivel a fióktelep nem rendelkezik önálló jogi személyiséggel, a csomagolásról és a csomagolási hulladékról szóló rendelet értelmében nem minősülhet importőrnek. A „*letelepedés*” követelménye az EU-ban bejegyzett természetes vagy jogi személyre vonatkozik, nem csupá fióktelepre. A fióktelep önálló jogi személlyé (azaz leányvállalattá) akkor válhat, ha valamely tagállam joga szerint hozták létre, saját jogi személyiséggel, jogokkal és kötelezettségekkel rendelkezik, állhat a tulajdonában vagyon, önállóan perelhet és perelhető.

Ezért az EU-ban csak fióktelepp el rendelkező nem uniós előállítónak vagy be kell jegyeztetnie egy leányvállalatot az EU-ban, vagy ki kell neveznie a 3. cikk (1) bekezdésének 19. pontjában meghatározott meghatalmazott képviselőt, ha azt az a tagállam, amelynek területén első alkalommal forgalmaz csomagolást vagy csomagolt termékeket, előírja.

Ugyanez az érvelés vonatkozik arra a kérdésre is, hogy egy nem uniós természetes vagy jogi személy fióktelepe a 3. cikk (1) bekezdésének 18. pontjában meghatározott „*forgalmazó*” lehet-e.

A csomagolásról és a csomagolási hulladékról szóló rendeletben előírt kiterjesztett gyártói felelősségi kötelezettségek azokra a „*gyártókra*” (előállítókra, importőrökre vagy forgalmazókra) vonatkoznak, **akik valamely tagállam területén első alkalommal forgalmaznak** csomagolást vagy csomagolt termékeket. A rendelet nem terjeszti ki kifejezetten a kiterjesztett gyártói felelősségi kötelezettségeket azokra a szervezetekre, amelyek csak héaalanyként vannak nyilvántartásba véve, vagy jogi személyiséggel nem rendelkező állandó telephellyel rendelkeznek. Az az érv, hogy a héa alanyként történő nyilvántartásba vétel önmagában a kiterjesztett gyártói felelősségi kötelezettségek alkalmazásában „*letelepedésnek*” minősül, ellentétes lenne az importőrnek a 3. cikk (1) bekezdésének 17. pontjában szereplő harmonizált meghatározásával. A tagállamok nem írhatnak elő olyan további követelményeket, amelyek aláássák a gyártó és az importőr fogalmának a csomagolásról és a csomagolási hulladékról szóló rendelet szerinti harmonizációját.

Az importőr feleadata a PPWR rendelet értelmében VII. és VIII. számú mellékletekben meghatározott megfelelősségi eljárás lebonyolítása, illetve a megfelelősségi ynilatkozat kiadása.

1. Megfelelőségértékelési eljárás összeállítása

Belső gyártásellenőrzés

1. A belső gyártásellenőrzés az a megfelelőségértékelési eljárás, amellyel a gyártó eleget tesz a 2., 3. és 4. pontban megállapított kötelezettségeknek, továbbá biztosítja azt, és saját kizárólagos felelőssége mellett nyilatkozik arról, hogy az érintett csomagolás megfelel az e rendelet 5–12. cikkében foglalt, a csomagolásra alkalmazandó követelményeknek.
2. Műszaki dokumentáció

   A műszaki dokumentációt az előállító állítja össze. A dokumentációnak lehetővé kell tennie annak értékelését, hogy a csomagolás megfelel-e az alkalmazandó követelményeknek, valamint tartalmaznia kell a meg nem felelés kockázatainak megfelelő elemzését és értékelését.

   A műszaki dokumentációban fel kell tüntetni az alkalmazandó követelményeket, és – az értékelés szempontjából releváns mértékben – ismertetni kell a csomagolás kialakítását, előállítását és működését. A műszaki dokumentációnak – adott esetben – legalább a következő elemeket kell tartalmaznia:

   a) a csomagolásnak és rendeltetésszerű használatának általános leírása;

   b) koncepcionális tervezési és előállítási rajzok, illetve az összetevők anyagai;

   c) a b) pont alapján biztosított rajzok megértéséhez szükséges leírások és magyarázatok, valamint a csomagolás vázlatai és működése;

   d) a következők jegyzéke:

      i. a 36. cikkben említett, teljes mértékben vagy részben alkalmazott harmonizált szabványok;

      ii. a 37. cikkben említett, teljes mértékben vagy részben alkalmazott közös előírások;

      iii. mérési és számítási célokra használt, egyéb releváns műszaki előírások;

      iv. a részben alkalmazott harmonizált szabványok vagy közös előírások esetén annak feltüntetése, hogy mely részeket alkalmazták;

      v. amennyiben nem kerül sor harmonizált szabványok vagy közös előírások alkalmazására, az 1. pontban említett követelmények teljesítése érdekében elfogadott megoldásoknak a leírása;

   e) annak minőségi szempontú leírása, hogy miként végezték el a 6., a 10. és a 11. cikkben előírt értékeléseket; és

   f) vizsgálati jelentések.

3. Előállítás

Az előállítónak minden szükséges intézkedést meg kell hoznia annak érdekében, hogy az előállítási eljárás és annak ellenőrzése biztosítsa, hogy az előállított csomagolás megfeleljen a 2. pontban említett műszaki dokumentációnak és az 1. pontban említett követelményeknek.

4. Megfelelőségi nyilatkozat

   Az előállítónak mindegyik csomagolástípusra vonatkozóan írásos megfelelőségi nyilatkozatot kell készítenie, és azt a műszaki dokumentációval együtt elérhetővé kell tennie a nemzeti hatóságok számára az egyszer használatos csomagolás forgalomba hozatala után 5 évig, és az újrahasználható csomagolás forgalomba hozatala után 10 évig. A megfelelőségi nyilatkozatban meg kell nevezni azon csomagolást, amelyre vonatkozóan a nyilatkozatot elkészítették.

   A megfelelőségi nyilatkozat egy példányát – kérésre – a releváns hatóságok rendelkezésére kell bocsátani.

5. Meghatalmazott képviselő

   Az előállítónak a műszaki dokumentáció megőrzésére vonatkozó, a 4. pontban meghatározott kötelezettségei az előállító nevében és felelősségére eljáró meghatalmazott képviselője révén is teljesíthetők, feltéve, hogy az említett kötelezettségeket feltüntetik a megbízásban.

2. Megfelelőségi nyilatkozat összeállítása

1. …. sz. (a csomagolás egyedi azonosítója):
2. Az előállító és adott esetben meghatalmazott képviselőjének neve és címe:
3. Ez a megfelelőségi nyilatkozat az előállító kizárólagos felelőssége mellett került kiállításra.
4. A nyilatkozat tárgya (a csomagolás nyomonkövethetőséget lehetővé tevő azonosítása): a csomagolás leírása:
5. A nyilatkozat 4. pontban említett tárgya megfelel a releváns uniós harmonizációs jogszabályoknak: … (hivatkozás a többi alkalmazott uniós jogi aktusra).
6. A releváns harmonizált szabványokra vagy közös előírásokra, vagy azon egyéb műszaki előírásokra való hivatkozások, amelyekkel kapcsolatban a megfelelőségi nyilatkozatot kiállították:
7. Adott esetben a bejelentett szervezet, … (név, cím, szám) elvégezte a(z) … (a beavatkozás megnevezése), és a következő tanúsítvány(oka)t állította ki: … (adatok, köztük a tanúsítvány(ok) dátuma, valamint – adott esetben – az érvényesség időtartamára és feltételeire vonatkozó információk).
8. További információk:

   A nyilatkozat a következő nevében és

   megbízásából kerül aláírásra: (a kiállítás helye és

dátuma):

(név, beosztás) (aláírás):

Mészáros Róbert
termékdíj, EPR szaktanácsadó